

Univerzita Pardubice

Metodika „Sjednocení forem krátkodobého
vzdělávání pomocí ECTS na UPCE“

Univerzita Pardubice

METODIKA

Sjednocení forem krátkodobého vzdělávání pomocí ECTS na UPCE

projekt NPO pro oblast VŠ pro roky 2022-2024

SPECIFICKÝ CÍL C1

Zlepšení prostupnosti vzdělání na úrovni vysokých škol pomocí mikrocertifikátu
(micro-credentials)

Dílčí část projektu

Cíl č. 4 - Příprava metodiky pro realizaci kurzů na bázi ECTS

Výstup č. 4 - Metodika „Sjednocení forem krátkodobého vzdělávání pomocí ECTS na UPCE“

OBSAH

1. Úvod	6
2. Východiska pro návrh metodiky pro uznání vzdělání doloženého mikrocertifikátem	8
2.1 Evropský rámec	8
2.2 Národní legislativní rámec	9
3. Výstupy dílčích cílů projektu	9
4. Metodika uznání vzdělání se získaným mikrocertifikátem	13
5. Závěr	14
Zdroje.....	16
Příloha č. 1 Úrovně kvalifikací	17
Příloha č. 2 Příkladové modely přepočtu dosaženého hodnocení	19

1. ÚVOD

Metodika v oblasti uznávání vzdělání doloženého mikrocertifikátem je zacílena na uznání v rámci vysokoškolského studia a vznikla jako jeden z dílčích výstupů projektu v rámci Národního plánu obnovy pro oblast vysokých škol pro roky 2022-2024 (dále jen „projekt“) vyhlášeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, jehož specifický cíl C1 projektu s názvem „Zlepšení prostupnosti vzdělání na úrovni vysokých škol pomocí mikrocertifikátů (micro-credentials)“ navazuje na strategický záměr Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro oblast vysokých škol na období od roku 2021+ v souvislosti s Boloňským procesem a European Higher Education Area. Hlavním cílem tohoto specifického cíle je zlepšení prostupnosti vzdělání na úrovni vysokých škol pomocí mikrocertifikátů (micro-credentials).

Jak je dále v projektu specifikováno, mikrocertifikáty mohou nabízet vysokoškolské instituce nebo je mohou uznat pomocí postupů uznávání v souladu s tzv. Lisabonskou úmluvou (Úmluva o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu, č. 165,

přijatá v Lisabonu dne 11. dubna 1997). Tato forma vzdělávání by měla být navržena tak, aby poskytovala studentovi specifické soubory znalostí, dovedností a postojů, které reagují na společenské, osobní, kulturní nebo tržní potřeby. Hlavním cílem specifického cíle C1 projektu je proto vybudování širší nabídky celoživotního vzdělávání poskytovaného flexibilními formami, a mj. zlepšovat dostupnost a kvalitu otevřených vzdělávacích zdrojů pro informální učení. Mikrocertifikáty jsou specifické tím, že definují výsledky učení ve vazbě na Národní rámec kvalifikací (National Qualifications Frameworks, NQF), resp. na Evropský rámec kvalifikací (European Qualification Framework, EQF). Mikrocertifikáty by měly být zároveň velmi úzce navázané na Evropský kreditní systém pro vysokoškolské vzdělávání (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS). U této formy vzdělávání by měly být rovněž uplatňovány požadavky související se zajišťováním kvality definované ve Standardech a směrnicích pro zajišťování kvality v evropském prostoru vysokého školství (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG).

Definice mikrocertifikátu

Micro-credential (~s pl.) neboli mikrocertifikát je elektronický záznam – osvědčení – o absolvování jednotky učení malého rozsahu vyjádřeného ECTS kredity a dosažení jasně definovaných a ucelených výsledků učení, tedy souboru znalostí, dovedností a postojů, které tvoří způsobilosti (kompetence).

Tyto jednotky učení jsou zařazeny do Evropského rámce kvalifikací (dále jen „EQF“), podléhají systému standardizovaných procesů zajištění kvality a jsou posuzovány podle transparentních a jasně vymezených kritérií. Jednotkou učení může být například program CŽV ve smyslu § 60 odst. 1 zákona č. 111/1998 Sb., zákona o vysokých školách, případně jejich soubor (několik souběžných nebo návazných programů CŽV).

Program celoživotního vzdělávání / Program CŽV – jedná se o druh vzdělávání, který doplňuje, prohlubuje, obnovuje nebo rozšiřuje vědomosti, dovednosti a kvalifikaci jeho účastníků. Jde o další formu vzdělávání poskytovanou vysokými školami jako nejvyšším článkem vzdělávací soustavy podle § 1 písm. c) zákona č. 111/1998 Sb.

Podle § 60 odst. 1 zákona o vysokých školách „*může v rámci své vzdělávací činnosti vysoká škola poskytovat bezplatně nebo za úplatu programy celoživotního vzdělávání orientované na výkon povolání nebo zájmově*“.

Definice orgánu zabývajícím se zajištěním kvality programu celoživotního vzdělávání se získaným mikrocertifikátem

Kvalitu programu CŽV vedoucího k získání mikrocertifikátu posuzuje Rada vnitřního hodnocení Univerzity Pardubice (dále jen RVH UPCE) přímo, případně na základě vyjádření pověřených posuzovatelů.

2. VÝCHODISKA PRO NÁVRH METODIKY PRO UZNÁNÍ VZDĚLÁNÍ DOLOŽENÉHO MIKROCERTIFIKÁTEM

Metodika pro uznání vzdělání se získaným mikrocertifikátem se primárně zaměřuje na uznání získaných výsledků učení v rámci vysokoškolského vzdělání. Tato metodika vychází jak z evropského, tak také z národního rámce, které nejsou vždy zcela kompatibilní. Dále pak, jak je výše uvedeno, odráží výstupy dílčích skupin.

2.1 Evropský rámec

Metodika navazuje zejména na zásady Lisabonské úmluvy (Úmluva o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu, č. 165, přijatá v Lisabonu dne 11. dubna 1997), z nichž byla vybrána zásada uvedená v čl. III. 5, která zní:

*„rozhodnutí o uznání budou přijímána v přiměřené časové lhůtě stanovené předem příslušným uznávacím orgánem a počítané od doby, kdy byly poskytnuty veškeré nezbytné informace k danému případu. Pokud je uznání **zamítnuto**, budou uvedeny **důvody odmítnutí** udělit uznání a **poskytnuty informace týkající se možných opatření, která může žadatel učinit, aby získal uznání později. Jestliže je uznání zamítnuto** nebo jestliže rozhodnutí není přijato, **žadatel se bude moci v přiměřené lhůtě odvolat.**“*

Dále pak vychází z Doporučení Rady Evropské unie ze dne 16. června 2022 o evropském přístupu k mikrocertifikátům pro celoživotní učení a zaměstnatelnost a její Přílohy II Evropské zásady pro koncipování a vydávání mikrocertifikátů, a to zejména co do bodu Uznávání, který zní: „*Mikrocertifikáty mají jasnou signalizační hodnotu výsledků učení pro menší moduly učení.*

Uznání otevírá cestu k širší nabídce takových zkušeností získaných během vzdělávání srovnatelným způsobem v celé EU.

Mikrocertifikáty jsou, pokud možno uznávány příslušnými orgány pro akademické účely, pro účely odborné přípravy nebo zaměstnání na základě informací poskytnutých v souladu s evropskými standardními prvky (příloha I) a zásadami pro koncipování a vydávání mikrocertifikátů (příloha II).

Pokud jsou mikrocertifikáty vydávány poskytovateli formálního vzdělávání, jsou uznávány, pokud možno na základě standardních postupů uznávání používaných při uznávání zahraničních kvalifikací a období studia v zahraničí.

Tím není dotčeno právo příslušných orgánů stanovit postupy uznávání nebo ověřovat pravost dokladů.“

2.2 Národní legislativní rámec

V rámci národního legislativního rámce byly reflektovány zejména:

- Zásady zákona č. 500/2004 Sb. Správního řádu, jenž musí být v rámci řízení o právech a povinnostech studenta naplněny.
- Ustanovení § 60 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách, dále jen „ZoS“), který stanoví:

*„(2) O absolvování studia v rámci celoživotního vzdělávání vydá vysoká škola jeho účastníkům osvědčení. **Úspěšným absolventům celoživotního vzdělávání v rámci akreditovaných studijních programů, pokud se stanou studenty podle tohoto zákona (§ 48 až 50), může vysoká škola uznat kredity, které získali v programu celoživotního vzdělávání až do výše 60 % kreditů potřebných k řádnému ukončení studia.**“*

Z výše uvedeného znění § 60 odst. 2 ZoS plyne, že dle jeho stávajícího znění bude možné v rámci studia na vysokých školách (dále jen „VŠ“) studentovi, který úspěšně absolvoval program CŽV, uznat získané kredity v rámci programu CŽV opatřeného mikrocertifikátem za podmínky, že tento program CŽV vychází z akreditovaného či schváleného studijního programu.

§ 68 odst. 1 písm. d), který stanoví:

„(1) Vysoká škola rozhoduje o právech a povinnostech studenta ve věci

d) uznání zkoušek nebo splnění jiných studijních povinností a předepsání rozdílových zkoušek, včetně uznání zkoušek vykonaných v rámci studia ve studijním programu uskutečňovaném vysokou školou nebo fakultou a uznání zkoušek nebo jiných studijních povinností nebo předmětů nebo jiných ucelených částí studia absolvovaných v rámci studia v akreditovaném vzdělávacím programu na vyšší odborné škole,“

Z výše uvedeného § 68 odst. 1 písm. d) plyne, že dle stávajícího znění ZoVŠ bude možné studentovi **uznat vykonané zkoušky nebo jiné studijní povinnosti, které vykonal v rámci studia ve studijním programu uskutečňovaném VŠ v České republice či v zahraničí nebo v rámci studia v akreditovaném vzdělávacím programu na vyšší odborné škole (dále jen „VOŠ“), a to i v případě, že o jejich vykonání bude vydán mikrocertifikát.**

3. METODIKA UZNÁNÍ VZDĚLÁNÍ SE ZÍSKANÝM MIKROCERTIFIKÁTEM

Metodika uznání vzdělání se získaným mikrocertifikátem v rámci vysokoškolského studia doporučuje sjednocení postupů VŠ v rámci procesu žádosti o uznání splnění studijní povinnosti studenta, který je držitelem mikrocertifikátu.

Cílem této metodiky je popis postupů pro jednotlivé relevantní osoby, kterými jsou student, pověřená osoba zajišťující formální administraci procesu, pověřená osoba zajišťující posouzení shody v rovině oborově odborné (tj. nejčastěji garant studijního předmětu či programu), dále pak děkan, popř. rektor.

1) Student, který úspěšně absolvoval program CŽV opatřený mikrocertifikátem nebo který získal v rámci studia na VOŠ nebo VŠ v České republice či v zahraničí mikrocertifikát, požádá v návaznosti na úpravu procesu stanoveného vnitřním předpisem VŠ o uznání výsledků učení na roveň studijní povinnosti, kterou tímto hodlá splnit.

2) Student je současně povinen doložit doklad o úspěšném absolvování programu CŽV či o studiu opatřeném mikrocertifikátem na VOŠ nebo VŠ v České republice či v zahraničí, tzn. osvědčení – mikrocertifikát, ze kterého jsou zřejmé relevantní prvky:

- a) totožnost účastníka vzdělávání,
- b) udělující subjekt,

- c) datum vydání,
- d) výsledky učení,
- e) získané ECTS kredity,
- f) úroveň EQF,
- g) typ hodnocení,
- h) typ zajištění kvality,
- i) dosažené hodnocení opatřené zejména u slovního hodnocení také jeho procentní hodnotu podle pravidel VŠ,
- j) další informace, ve kterých bude více slovně upřesněn typ zajištění kvality a orgán, který je zodpovědný za zajištění kvality vzdělávací činnosti.

3) Informační systém nebo pověřená osoba dané VŠ ověří v návaznosti na úpravu procesu stanoveného vnitřním předpisem VŠ zda:

- a) mikrocertifikát byl vydán VŠ v ČR či v zahraniční nebo VOŠ,
- b) v případě mikrocertifikátu vydaného v rámci studia na zahraniční vysoké škole, zda vydávající zahraniční VŠ je součástí vzdělávacího systému daného státu,
- c) je opatřen ECTS kredity,
- d) v případě mikrocertifikátu vydaného v rámci absolvování programu CŽV, zda program CŽV vychází z akreditovaného či schváleného studijního programu dané VŠ, která mikrocertifikát vydala, a zda studijní program byl akreditován NAÚ či schválen orgánem dané VŠ zajišťujícím kvalitu vzdělávací činnosti;
- e) úroveň získaného vzdělání odpovídá úrovni dle EQF, a to:
 - i. v úrovni 6, tj. úrovni bakalářského studia,
 - ii. v úrovni 7, tj. úrovni magisterského studia,
 - iii. v úrovni 8, tj. úrovni doktorského studia.

4) Pověřená osoba odpovědná za soulad oborové odbornosti (nejčastěji garant studijního předmětu či studijního programu) posoudí na základě uvedených výsledků učení a anotací programu CŽV se získaným mikrocertifikátem či studijních předmětů studijního programu absolvovaných na tuzemské či zahraniční VŠ nebo předmětů vzdělávacího programu absolvovaných na VOŠ uvedených v mikrocertifikátu jejich shodu s výsledky učení studijního předmětu, jehož splnění má být uznáno.

5) V případě, že VŠ posuzuje také dosažené hodnocení v podobě známky či jiného klasifikačního stupně a stanoví podmínku dosažení minimální úrovně (např. dosažení známky alespoň C v pětistupňové hodnotící škále), provede pověřená osoba dle pravidel VŠ přepoččet dosažené známky uvedené v osvědčení mikrocertifikátu.

6) V případě, že VŠ posuzuje také dodržení stanovené maximální doby pro uznání splnění studijní povinnosti, provede pověřená osoba kontrolu naplnění této lhůty v souladu s pravidly stanovenými vnitřním předpisem VŠ.

7) Orgán stanovený vnitřním předpisem VŠ (nejčastěji děkan příslušné fakulty, na které je student žádající o uznání zapsán ke studiu) následně vydá rozhodnutí o uznání či neuznání splnění studijní povinnosti.

8) Principy či postupy uvedené v odst. 1 a 5 mohou být přiměřeně aplikovány v případě uznání kreditů či výsledků učení získaných ve vysokoškolském studiu v rámci uznávání výsledků studia v programu CŽV.

4. ZÁVĚR

Zlepšení prostupnosti vzdělávání na úrovni vysokých škol pomocí mikrocertifikátů přináší příležitosti i hrozby.

Příležitostí je umožnění nejen studentům VŠ získat a zlepšit své znalosti, dovednosti a postoje, které potřebují k úspěchu na neustále se vyvíjejícím trhu práce a v měnící se společnosti, a tím jim zajistit prostupnost vzdělání v rámci jejich pracovního či profesního života.

Příležitostí je také pro VŠ, které zejména prostřednictvím programů CŽV nabídnou kvalitní, přístupné, flexibilní vzdělávání s cílem umožnit nejen studentům VŠ utvářet si vlastní personalizované vzdělávací a profesní dráhy.

Výraznou hrozbou s dopadem na nemožnost zcela naplnit vizi prostupnosti vzdělání v rámci vysokoškolského studia je provázanost uznání splnění studijních povinností doložených mikrocertifikátem se stávajícím zněním ustanovení § 60 a 68 ZoVŠ.

Stávající znění ZoVŠ neumožňuje uznání získaných kreditů, resp. výsledků učení získaných v rámci programu CŽV, který nevychází z akreditovaného či schváleného studijního programu,

popřípadě který je profesně zaměřen a byl akreditován např. ministerstvem vnitra, zdravotnictví, práce a sociálních věcí či školství, mládeže a tělovýchovy.

To stejné platí i v případě požadavku na umožnění uznání získaných výsledků učení získaných v krátkodobém vzdělávacím programu celoživotního vzdělávání se získaným mikrocertifikátem absolvovaným na zahraniční vysoké škole či na jiné instituci zabývající se vzděláváním.

V době přípravy metodiky uznání vzdělání se získaným mikrocertifikátem byla zahájena novelizace ZoVŠ. Po úpravě ZoVŠ a umožnění výše uvedených postupů se bude při uznání kreditů, resp. výsledků učení získaných v rámci programu CŽV nenavazujícího na akreditovaný či schválený studijní program nebo programu CŽV nebo obdoby vzdělávacího programu absolvovaného v zahraničí principiálně postupovat stejně, jako je uvedeno v čl. 4 Metodika uznání vzdělání se získaným mikrocertifikátem.

UNIVERZITA
PARDUBICE

Vytvořeno v rámci projektu **Digitalizace studijních Agend, Nové TechnologE, systémy a přístupy k výuce na UPCE**, reg. č. NPO_UPCE_MSMT-16591/2022.

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons BY 4.0. Pro zobrazení licenčních podmínek navštivte <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY